

METODOLOŠKO POJASNILO

Špela Kastelic

GRADBENA DOVOLJENJA ZA STAVBE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Statistika gradbenih dovoljenj za stavbe, Slovenija, mesečno (Prva objava)

Februar 2025

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	3
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	6
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	7

1 NAMEN

Namen objave podatkov o statistiki gradbenih dovoljenj za stavbe je mesečni prikaz gibanja načrtovane gradnje stavb in stanovanj.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (EU) 2019/2152 evropskega parlamenta in sveta z dne 27. november 2019 o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32019R2152)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1197 z dne 30. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij in ureditev v skladu z Uredbo (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32020R1197)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je stavba, za katero je upravna enota izdala gradbeno dovoljenje. Stavbe spremljamo glede na vrsto stavb, vrsto gradbenih del in vrsto investitorja.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja je stavba, za katero je upravna enota izdala gradbeno dovoljenje.

Izbor enot opazovanja je poln; to pomeni, da so v raziskovanje zajete vse stanovanjske in nestanovanjske stavbe (tudi nezahtevne stavbe), za katere je v opazovanem obdobju upravna enota izdala gradbeno dovoljenje za novogradnjo, povečavo ali spremembo namembnosti. Gradbena dovoljenja, ki jih je izdalo Ministrstvo za naravne vire in prostor, niso zajeta.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo mesečno.

Vir podatkov za statistiko gradbenih dovoljenj za stavbe (GRAD-GD/M) je Prostorski informacijski sistem (PIS), za katerega skrbi Ministrstvo za naravne vire in prostor.

6 DEFINICIJE

Gradbeno dovoljenje za stavbo je odločba, s katero pristojni upravni organ dovoli gradnjo in s katero predpiše pogoje, ki jih je treba pri gradnji upoštevati.

Stavba je objekt z enim ali več prostori, v katere človek lahko vstopi in ki so namenjeni prebivanju ali opravljanju dejavnosti.

Stanovanjska stavba je stavba, v kateri se vsaj polovica uporabne površine uporablja za prebivanje. Če se za prebivanje uporablja manj kot polovica uporabne površine stavbe, se ta uvrsti k nestanovanjskim stavbam, in sicer po pretežni namembnosti, za katero je zasnovana.

Nestanovanjska stavba je stavba, v kateri se več kot polovica uporabne površine uporablja za opravljanje dejavnosti. Če se vsaj polovica uporabne površine stavbe uporablja za prebivanje, se stavba uvrsti k stanovanjskim stavbam.

Novogradnja ali povečava je gradnja novega objekta oz. izvajanje del, s katerimi se zgradi nov objekt ali dozida/nadzida že obstoječi objekt, ali pa izvajanje takih del, zaradi katerih se bistveno spremeni zunanji izgled objekta. Nadomestna gradnja se šteje za novogradnjo.

Sprememba namembnosti je posledica izvedbe del, s katerimi se spremeni raba celega objekta ali dela objekta tako, da se z njo spremeni vpliv objekta na okolico, vendar pri tem ne gre za gradnjo.

Površina stavbe obsega vsoto površin vseh etaž stavbe. Določa se po standardu SIST ISO 9836 (točka 5.1.3.1).

Prostornina stavbe obsega vsoto prostornin vseh etaž stavbe. Določa se po standardu SIST ISO 9836 (točka 5.2.2.1).

Stavba ima **centralno ogrevanje**, ko so z načrtom predvidene ustrezne napeljave, ne glede na to, ali bo stavba imela lastno kurilnico ali bo priključena na daljinsko ogrevanje.

Stanovanje je vsaka gradbeno povezana celota, ki je namenjena za bivanje in ima eno ali več sob z ustreznimi pomožnimi prostori (kuhinjo, kopalnico, straniščem, predsobo, shrambo itd.) ali je brez njih ter ima vsaj en lasten vhod.

V **površini stanovanja** je upoštevana uporabna površina sob, kuhinj in pomožnih prostorov, površina zaprtih teras in verand ter površina pod vgrajenimi omarami. Površine kleti, podstrešij, ki niso primerna za bivanje, in tudi površine skupnih prostorov v večstanovanjskih stavbah niso upoštevane.

Soba je prostor, ki je s stalnimi stenami ločen od drugih stanovanjskih prostorov, ima neposredno dnevno svetlobo in meri najmanj 6 m². Kuhinja ni všteta v število sob.

Pravne osebe so gospodarske družbe, zavodi društva, organi in organizacije, ki z vpisom v pristojni konstitutivni register, ustrezno evidenco ali ustreznimi razvidi ali z zakonom pridobijo status pravne osebe.

Fizične osebe so posamezniki in samostojni podjetniki posamezniki.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Objavljeni podatki so prikazani po Klasifikaciji vrst objektov (CC-SI), ki je slovenska različica evropske klasifikacije vrst objektov (CC). Objavljena je na spletni strani SURS-a (Druge klasifikacije): <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>.

Objavljeni podatki so prikazani tudi po klasifikaciji statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji (NUTS) in Standardni klasifikaciji teritorialnih enot (SKTE). NUTS in SKTE sta objavljeni na spletni strani SURS-a (Teritorialni šifranti): <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih sistematskih in individualnih popravkov.

Več o statističnem urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Časovne vrste desezoniramo z metodo TRAMO/SEATS. Časovni vrsti postavimo model, ki ga približno enkrat letno podrobno pregledamo in popravimo. Z modelom časovno vrsto razčlenimo na:

- komponento trend-cikel (sestavljajo jo trend in ciklična nihanja s periodo, daljšo od enega leta),
- sezonsko komponento (sestavljajo jo vplivi sezone in vplivi koledarja; vplive koledarja sestavljajo vpliv števila delovnih dni, vpliv prestopnega leta, vpliv praznikov in vpliv velike noči),

- iregularno komponento (sestavljajo jo slučajna nihanja in nekateri osamelci).

Desezonirani podatki so originalni podatki, iz katerih so izločeni vplivi sezone in koledarja. Več o desezoniranju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Desezoniranje časovnih vrst](#).

7.3 INDEKSI

Objavljeni so bazni indeksi za novogradnje, pri čemer je bazno obdobje povprečje leta 2021. Bazni indeksi podajajo oceno, za koliko se je v povprečju spremenila površina stavb in število načrtovanih stanovanj v tekočem mesecu v primerjavi s povprečno površino stavb in povprečnim številom načrtovanih stanovanj v letu 2021.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

/

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: Gradbeništvo – [Gradnja stavb in stanovanj](#). Objavljeni so absolutni podatki, ki so prikazani po Klasifikaciji vrst objektov (CC-SI) do ravni razreda (4-mestne šifre CC-SI). Podatki po nižjih teritorialnih ravneh so prikazani po kohezijskih in statističnih regijah (NUTS 2 in NUTS 3), po upravnih enotah (SKTE 4) in občinah (SKTE 5).
- Prva objava (Gradbeništvo, Gradnja stavb in stanovanj): »Statistika gradbenih dovoljenj za stavbe, Slovenija, mesečno«.
- Aplikacija STAGE.
- Evropski statistični urad (Eurostat).

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasne podatke objavljamo glede na mesec prejema podatkov o gradbenih dovoljenjih za stavbe. Začasni podatki se objavijo 20 dni po opazovanem obdobju. Pri objavi končnih podatkov upoštevamo mesec, v katerem je gradbeno dovoljenje postalo pravnomočno. Končni podatki se objavijo

najkasneje 4 mesece po opazovanem letu.

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo začasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker so lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno boljša podlaga h kakovosti odločanja.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Do konca leta 2011 se je pri zbiranju in objavljanju podatkov uporabljala Enotna klasifikacija vrst objektov (CC-SI), ki je bila sprejeta z Uredbo o uvedbi in uporabi enotne klasifikacije vrst objektov in o določitvi objektov državnega pomena (Uradni list RS, št. 33/03). Od leta 2012 do leta 2019 se je uporabljala Klasifikacija vrst objektov, ki je bila sprejeta z Uredbo o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena (Uradni list RS, št. 109/2011). Od leta 2019 pa se uporablja Klasifikacija vrst objektov, ki je bila sprejeta z Uredbo o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/2018).

Od leta 2015 se h gradbenim dovoljenjem za stavbe štejejo tudi gradbena dovoljenja za stavbe, ki se uvrščajo med nezahtevne objekte. To so manjše stavbe (npr. garaže, lope, ute ipd.), ki niso namenjene za prebivanje. Gradbeno dovoljenje za te stavbe pridobi investitor po enostavnejšem postopku. Od leta 2016 je vir podatkov za statistiko gradbenih dovoljenj za stavbe Prostorski informacijski sistem, podatki pa se objavljajo glede na mesec, ko je gradbeno dovoljenje postalo pravnomočno.

Do leta 2016 smo podatke zbirali z mesečnim vprašalnikom Gradbeno dovoljenje za stavbo (GRAD-GD/M), podatki pa so se objavljali glede na mesec izdaje gradbenega dovoljenja.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/5296/REVIZIJE_2019_metodolosko_pojasnilo.pdf

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Gradbena dovoljenja za stavbe (GRAD-GD/M)

področje: Gradbeništvo, podpodročje: Gradnja stavb in stanovanj

- Reference Metadata in Euro SDMX Metadata Structure: (ESMS): Short-term business statistics (sts)
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/sts_cons_per_esms_si.htm